

שילוח הדין

פרק ראשון מס' פורים תשפ"ד ב.

תורה אור
השלם

שילוח הדין. מנהל הישיבה דהיינו ר' פעננער: נהוג בארץ ובחו"ל וכו'. בגמ' מפרש לה: היינו כינוי לחלק מישיבת רבינו יצחק אלחנן שהוא ראשי הישיבה של השם של הישיבה בלע"ז ובגמ' מפרש: יוש"ס. היינו חלק

נהוג בארץ ובחו"ל בכהנים אבל לא בזרים ברי"ט"ס אבל לא ביוש"ס*. אין בין רי"ט"ס ליוש"ס אלא שזה היונברסיטי חייבת באחריותן וזה היונברסיטי אינה חייבת באחריותן*. מעשה ברב טברסקי שירד לפני התיבה והתמשך בתפילה כמשך עשרים וארבע ברכות ירד רב שכטר אחריו ואמר אבינו מלכנו (ולא נענו):* גמ' איתמר שילוח הדין מנין מנין כתיב. שלח אמר רבי טאובס רמו והישיבה תיקח לך בדברי קבלה מנין* כדכתיב בימים ההם אין מלך בישיבה יוניברסיטי איש הישר בעיניו יעשה ומנין ששילוח הדין נהוג בארץ ובחו"ל כדתנן כשנכנסו רבותינו לגלוק אמרו המשגיחים נישדי עלייהו בהאי בימא ונקטלינהו* שמניחין חיי שעה ועוסקין בחיי עולם מיד נכנס רבי ברמן הנשיא ועריקא בראון ומשה ליאון מלך ירושלים פתח משה ליאון בכבוד אכסניא ודרש* מאי דכתיב וישכמו בבקר ויעלו אל ראש ההר לאמר הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו והלא דברים קל וחומר ומה המעפילים שכפרו בתורט ציון ועדיין ניסו לעלות לארץ ישראל אתם שמאמינים בתורט ציון לא כל שכן. בכהנים אבל לא בזרים: והלא רבי ריס כהנא שירת כדין ולבסוף פירש כאן בשיצא מדעתו כאן בשושלת וי"א כאן ע"י נביא [נשיא] שנאמר לשמע על דברי עבדי הנבאים אשר אנכי שלח אליכם והשכם ושלח

אחר מהישיבה ו"ו ט"י ע"ס בלע"ז: זה היונברסיטי חייבת באחריותן. בגמ' מפרש שאלה מהם תחת בעלות היונברסיטי יתיר מהשני: רב טברסקי. אחד מראשי הישיבה ואף קורין לו כאחד מראשי הישיבה הוותיקים: שירד לפני התיבה. לפעמים צבית המדרש ע"ש גלוק ולפעמים צבית ה"ס לאונג' המכונה שטייבלדך ועכ"פ אף פעם צבית"כ שצנעק ששם רב רייכמאן מתפלל ומ"מ כל מקום שנמצא רב טברסקי אין רבי ראש נמצא: כמשך עשרים וארבע ברכות. כלומר שאע"פ שרק אמר י"ט" ברכות כמנין העמידה וחזרת הש"ך והתמשך הזמן כמשך כ"ד ברכות: ולא נענו. כל זמן שעדיין לא נשמע זעקתו התמשך לומר אבינו מלכנו: גמ' מנין מנין. הראשון בניחותא והשני בתמיה: כתיב שלח תשלח את הדין והישיבה תיקח לך. צפר' כי תלא שנתה הסורה לנשיא הישיבה לשלח את הדין: רבי טאובס. היינו רבי טאובס קשישא שהיה מנהל מתי"א לשעבר* בשנות הזעם ולאחר הסגירה בשנת תרנ"ט. התחנה כראש ישיבה ולבסוף עלה לגדולה לשמש כדון כדאיתא צפ"ג דמס' סנהדרין זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד ושניהן בוררין להן עוד אחד*: בימים ההם וכו'. רמו שבזמן שכל איש יעשה הישר בעיניו לא יהיה מלך: לגלוק. הוא כינוי לצנין דרייזעל וגייקאב גלוק סענטער פאר ג'וויש סטאלי המכונה The House that Joel "Built": אמרו המשגיחים.

עריקא בראון. ואם תאמר להלא איתא בספרי על הפסוקים שם שום תשים עליו מלך ולא מלכה ואשמעינן לאסור לשים אשה במקום שררה וי"ל דלוי לה שררה כלל והיא רק שולחת כל מיני אימוילים ולוקחת כסף מהישיבה ונותן אותה לכמה מהתלמידים משום היותם מנהיגים לידעראי"פ סקאלער"י בלע"ז וי"ג וי"י וי"ו הונעקט"ס וכן מסיעין מסועות לע"ג כמו שנהגו הכותים* ול"ע דעל פיהם באתר YU.edu אין להם מאמר מסימה מישי"ן סטייטמנע"ט בלע"ז כלל ואם כן מה זה עושים בכלל חוץ מלעבור אבל תשחית בצבוח כסף וי"ע:

שמאמינים בתורת ציון. פירש הקונטרס שאמר לו רבי ברמן הנשיא שהישיבה פותחת ענף בירושלים וי"ת הלא כבר קיים ענף של הישיבה בירושלים במכון שע"ש גרוס י"ל שזו ענף של רי"ט"ס כדאיתא במתניתין ויתפתח ענף של י"ט"ס וי"א"כ קשה להלא אמרינן במת' דלוי דין רי"ט"ס ליוש"ס אלא שזה היונברסיטי חייבת באחריותן וזה היונברסיטי אינה חייבת באחריותן וי"א"כ גרסה א"י איכא דינייהו ותיכ"ר ר"ת העובד בנייגעלס דההיא למתניתין מיירי בחילוק שנוכרה בידים כגון אחריות וכדאיתא במ' משא"כ בשאון ענף של הישיבה בירושלים שנוכרה אגב אורחיה בלי מעשה בידים ואם תמצי לומר דאיתא במס' צ"מ* דאסור להוציא משכיר מצית צרכים א"כ הודיעו י"צ חודש לפני כן כדתן המשכיר צית לחזירו צימות הגשמים אינו יכול להוציאו מן החג ועד הפסח צימות החמה שלשים יום וצרכים אחד ימות החמה ואחד ימות הגשמים שנים עשר חודש ובחגיות אחד עיירות ואחד צרכים שנים עשר חודש ול"ע והלא כבר יש ישיבה שמשכירה את בנין הישיבה בירושלים היינו

ישיבת תורת (תורת כל"ל) שרגא והיאך יכול להוציא משכירתם בפחות משנה ועוד להלא כבר הכריזו בזה הרבנית שני [שנית] טרגין בשנה שעברה ונראה דו"ל שהוכרו הכרזה דלית ליה קלא בשנה שעברה וזכרו להמתין שנה נוספת עד שהודיעו לשיבת תורת שרגא ללא כדאיתא צ"מ ועדיין ל"ע דהלא עבר בהא אלוסור דלא תשא שמה שזה שהשיעו שיתפתח ענף הישיבה ולא נפתחה וי"ל כדאיתא לעייל דכאן בהכרזה דלית ליה קלא וכאן בהכרזה דלית ליה קלא*:

כאן בשיצא מדעתו. וכדאיתא צפרק צתרא דמס' צרכות* הרואה קומה וי"צ דבניו בעלפער צחלוס עולה לגדולה למסתמא רבי ריס ראה:

כנהוג בקהילות אשכנז ולא באות ט': ה"ג שמאמינים בתורת ציון. שאמר לו רבי ברמן הנשיא שהישיבה פותחת ענף בירושלים: רבי ריס כהנא. רבי יונה ריס כהנא ששירת כדון בשיצא משנת תשס"ב עד תשע"ג. ולבסוף פירש. שמינהו כאב בית דין דשיקאגו ס"י א"ר ס"י בלע"ז: בשיצא מדעתו. ר' ריס כהנא: כאן בשושלת. ר' פעננער. כאן ע"י נביא. מדובר במר יואל נשיאה פרעזעזענ"ט ג'ו"ל בלע"ז: לשמע על דברי עבדי הנבאים וגו'. ר"ל ששם יקמיעו הישיבה למר יואל נשיאה הישיבה יהיה כשלה:

שום תשים עליה
מלך אשר יבחר
ה' אלהיך בו
מקרב אחיה
תשים עליה מלך
לא תוכל לתת
עליה איש נכרי
אשר לא אחיה
הוא: (דברים י"ח)

שלח תשלח את
האם ואת הבנים
תיקח לך למען
י"טב לך והארקת
ימים: (דברים כ"ב)
ב"מ קא ע"כ
מלך ביש"אל
איש הישר בעיניו
יעשה: (דברים כ"ב)

וישכמו בבקר
ויעלו אל ראש
ההר לאמר הננו
ועלינו אל המקום
אשר אמר ה' כי
תאמרו: (דברים י"ח)

לשמע על דברי
עבדי הנבאים,
אשר אנכי שלח
אליכם והשכם
ושלח ולא
שמעתי: (דברים כ"ב)

הגהות
הרד"י

המשך בסור א'
ב"ע צהנחתו
סתלמידי הישיבה
מאמינים בתורת
ליון א"כ רק תורת
אמת כדעת
הרמב"ם בהקדמה
לפרק חלק וי"ע.

ע"פ ר"ה כב ע"כ

חולין קלח ע"כ

מגילה ח ע"א

ע"פ צרכות נז ע"א

תענית כה ע"כ

ע"פ חולין קלט ע"כ

ע"פ תענית כה ע"א
מס' MTA א ע"ג

ב"מ קא ע"כ

סנהדרין כג ע"א

הגהות
הרד"י

א ע' צרכות כ"ח

ע"ב דש י"ט צרכות
וי"ל שכתב בלשון
צ"א או שמסוס
שגרס גירסאות
שונות מהנהוג
בצרכות שלא מנה
צרכות ולירושלים
עירך.

המשך בסור ב'

ע"פ גיטין לג ע"א

צרכות סג ע"כ

ד"ר בלקין. פירש הקונטרס ר' שמואל בלקין שהיה הנשיא השני של הישיבה וע' בקומה השנית של הספריה וכוונתו למוזיאון יד שמואל בקומה ועיי"ש ו"ע להיאך הציע רבינו ללכת למקום פרוץ להלל איתא בפ"ק למס' ע"ג* דאסור לעבור אפתח בית זונות ופוק חזי דהמון נשים מסתובבים בקומה השניה וי"ל דמיירי בשעות הצוקר כשאין נשים:

שהבדיל ד"ר בלקין בין הישיבה ובין היונברסטי. פירש הקונטרס לקיים מה שנאמר אפס כי לא יהיה בך אציון הצליל בין הישיבה ליונברסטי כדי לקבל כסף מהמדינה שזימים ההם לא היה לישיבה כ"כ כסף וא"ת מה היה לישיבה כסף כלל וי"ל דאמרינן הכי לאפוקי משנת תשס"ח שצננה ההיא הפסידה הישיבה כסף יותר ע"י צערכי מיידאוף:

נתי את ביתי הנה פשלה ואת העיר הזאתה לקללה לכל גוי הארץ (ירמיה ביה) ארנה שאג מי לא יירא א-דני י-הוה [אלוקים] דבר מי לא יבא: (אבות ב:ח)

הגהות
הרד"י

א ו"ע להלל רבי לאס הנשיא סבר דהיינו הך וכולה אמת כענת הר"מ פ"ב דהל' יסדה"ה ה"ב ודלא כענת הר"י:

ב ר"ל כדעת הרמ"ו שחילק בין מודרן אורתודוקס במרכא טיפחא ומודרן אורתודוקס בטיפחא מרכא ודו"ק:

ג ויש לחלק בין הישיבה המכונה מצרית למכללת מצרית ירושלים המטנה ממי דאין הכנות שם פליפ אוטס והא רחיי דרק מתחתנים לבחורים שלמדו בכ"י ושעלבים ודו"ק:

ד דמחד גיסא יש לשעלבים ומסולל לחונניקים אבל מאידך גיסא אין שייכות בהם כלל וכן תעיון ותמאא שהרבה מבוגרי הישיבה מתנהגים כמו פליפ אוטס במלבושים דהיינו חולצה לבנה וכובע שחורה וכן אינם מתייחסים לישראלים שם כלל שטוב"ץ בלע"ז. ו"ע. ה היינו היעור של הרמ"ר ואין כוונתו לשיעורי הסמיכה שלומים הלכה שם רגילים לכו: ו ומטנה דווקא הרב ולא כשאר הרבנים. ועוד להיות גרסי סולוביצ'יק וכדו' ורב שכטר תמיד מקפיד להשתמש בגירסא הזו וכן לקראתו רבי ודלא כענת הרמ"א והבית שמואל אה"ע ס' קכט. ו"ע"ג:

העיר הזאת. ר"ל קמפוס ע"ס צערען שהוא בתוך העיר: כאן ע"י חיה. דהיינו רבי צרמן הנשיא ששמו ארי: אריה ברמן שאג מי לא יירא. היינו שכל העם מפחדים צליוו רבי צרמן הנשיא: מעלין בקודש. שלאחר שעלו לגדולה הו"א דעדיין קיים בהם חיוב כבוד: אירע בו פסול בכהן גדול. צערב יוה"כ: ועבר ומינו כהן אחר תחתיו. לעבודת יוה"כ: הראשון חוזר לעבודתו והשני כל מצות כהונה עליו. לאחר יוה"כ: דיו לבוא מן הדין להיות דיין. צ"ל ר"ס כהנא שעבר מלהיות לין לשנת כליין צ"ל דלשיחאנו כנ"ל: סדר הבדלות היאך. צרכת הצלה צצפת לוויג רוס היאך: בין תורה למדע. היינו בין תורט אמת לתורט ש"ה ר"ל: בין מודרן לאורתודוקס. מודרן היינו הפליפ אוטס שלמדו בישיבות כגון ראשית ירושלים ותורט (תורת) שרגא ונתיב אריה ומצצרת ליו"ץ לבין התלמידים שהם דתיים מלידתם פרו"ם פרא"ס ציר"ט בלע"ז שלמדו בישיבות הסדר כגון ישיבת הכותל וישיבת הר עליון [גושן] וישיבת כרם ציבנה. וישיבת שעלבים אית לגרסי שהוא ישיבה לפליפ אוטס ואית לגרסי שהוא ישיבת הסדר: בין ווי סי לסימו. היינו שתי מחלקי הקולג' ציונברסטי שבחורי ווי סי עמלים ואינם מקבלים שכר ובחורי סימו אינם עמלים ומקבלים שכר כדאיתא בפרק תפלת השחר*: גלוק א' לגלוק ב'. שהם הבית והעליה מדאי:

ולא שמעתם ונתתי את הבית הזה כשלה ואת העיר הזאת אתן לקללה לכל גוי הארץ וכאן ע"י חיה שנאמר ארי ברמן שאג מי לא יירא. ועכשיו שיצאו אמרינן מעלין בקודש ואין מורדינן* ודין גדולה על שניהם או דלמא לא פליגי בה ר' מאיר ור' יוסי דתנן* אירע בו פסול בכהן גדול ועבר ומינו כהן אחר תחתיו הראשון חוזר לעבודתו והשני כל מצות כהונה עליו דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר ראשון חוזר לעבודתו ושני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט והיינו דאמרי אינשי דיו לבוא מן הדין להיות דיין*: אין בין וכו': תנו רבנן סדר הבדלות היאך* אומר המבדיל בין קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים ובין תורה למדע בין מודרן לאורתודוקס בין ווי סי לסימו בין גלוק א' לגלוק ב' בין תכלת ללבן בין הישיבה ליונברסטי אמר רבי קאלינסקי מעשה בד"ר בלקין והרב סאלאוויטציק שבזמן שהבדיל ד"ר בלקין על הכוס* אמר בין הישיבה ובין היונברסטי קם הרב סאלאוויטציק בהאי יומא טבא לרבנן* ואמר אנא מתחזי שידא בטווחיא האריכא ועכשיו שנבדלו מאי בינייהו אחריות איכא בינייהו כדתנן* מה בין ריט"ס ליוט"ס יוט"ס גנב או הזיק חייב באחריותן ריט"ס גנב או הזיק אינו חייב באחריותן: מעשה וכו': ורמינהו* כך היה מנהגו של רבי עקיבא כשהיה מתפלל עם הציבור היה מקצר ועולה מפני טורח צבור מאי לאו דאי מינוהו כשליח ציבור יקצר בתפילתו והא לא קיצר לא קיצר ועדיין האריך. איתמר מעשה ברבי טברסקי שביקש לגזור תענית על הציבור שלח ליה לרבי בקון לבקש מן התלמידים להצטרף למנין לקריאת התורה עד ששנו לו תלמידיו כדתנן* אמר ר' יהודה אין גזורין יותר משלש תעניות על הצבור לפי שאין מטריחין את הצבור יותר

של הבית המדרש* שהבחורים שלומים צגלוק א' הם סושילאי אוקוודל ורובם צשיעור שאינם מאטרפיים ללימוד מסכת הישיבה*: תכלת ללבן. שהרב שכטר לובצ תכלת ויש משאר הישיבה שאינם לובצים תכלת ומצטליון מלות עשה ליליית: ישיבה ליונברסטי. ולא כמו לנדרס שישבה שולטת על היונברסטי אלא רק שהישיבה מובדלת מהיונברסטי: ר' קאלינסקי. הדין של יוט"ס ואין לין שילוח עליו: ד"ר בלקין. ר' שמואל בלקין שהיה הנשיא השני של הישיבה וע' בקומה הב' של הספריה: הרב סולוביצ'יק. שהוא היה ראש הישיבה צימים ההם: שהבדיל ד"ר בלקין על הכוס. למסתמא שיכור היה כשהבדיל דאי לאו הכי היאך החליט החלטה כ"כ טיפשי סטופי"ז בלע"ז: בין הישיבה ובין היונברסטי. לקיים מה שנאמר אפס כי לא יהיה בך אציון הצליל בין הישיבה ליונברסטי כדי לקבל כסף מהמדינה שזימים ההם לא היה לישיבה כ"כ כסף: בהאי יומא טבא. בחג הסמיכה: אנא מתחזי שידא בטווחיא האריכא. אני רואה שדים צטווח הארוך גוסט"ס אי"ן ד"ה ליסטענ"ץ בלע"ז: גנב או הזיק. ר"ל שאס הביא נזיק את יוט"ס לדין על ההזק הישיבה יתחייב באחריותה משא"כ צרטי"ס: עם הציבור. כשליח ציבור: ופרכינן מאי לאו דאי מינוהו כשליח ציבור יקצר בתפילתו והא לא קיצר. ר"ל היאך האריך רבי טברסקי בתפילתו בעת שהיה שליח ציבור: לא. תירוצא היא: לר' בקון. והוא אחד מהמסגיחים כנ"ל שתמיד שולח תזכורות לתלמידים לר' וואלאפ: למנין לקריאת התורה. מחמת המלצ הצמור צארץ ישראל ציקא להתענות תעניות דיוס כיפור קטן וכן תוספת תעניות צצני וחמישי: עד ששנו לו תלמידיו. שהלראו לו דברי ר' יהודה בהך צרייתא:

לשקאלים ומסולל לחונניקים אבל מאידך גיסא אין שייכות בהם כלל וכן תעיון ותמאא שהרבה מבוגרי הישיבה מתנהגים כמו פליפ אוטס במלבושים דהיינו חולצה לבנה וכובע שחורה וכן אינם מתייחסים לישראלים שם כלל שטוב"ץ בלע"ז. ו"ע. ה היינו היעור של הרמ"ר ואין כוונתו לשיעורי הסמיכה שלומים הלכה שם רגילים לכו: ו ומטנה דווקא הרב ולא כשאר הרבנים. ועוד להיות גרסי סולוביצ'יק וכדו' ורב שכטר תמיד מקפיד להשתמש בגירסא הזו וכן לקראתו רבי ודלא כענת הרמ"א והבית שמואל אה"ע ס' קכט. ו"ע"ג:

הדרן עלך פרק שילוח הדין

וסליקא לה מסכת פורים שטיק תשפ"ד

קושיות והערות מוזמנים בכבוד

שיעור כללי על הנ"ל יתקיים בעוה"י אחרי תפילת ערבית בליל ששי לפרשת זכור תשפ"ד באחורי גלוק ב' (10:20)

YUStudentStrife@gmail.com
Artscroll Translation Available Upon Request

ע"ג ז ע"ח
מנחות עט ע"ב
יומא יב ע"ב
צ"ק כה ע"א
פסחים קד ע"א
שם קב ע"ב
צבת קח ע"ב
ע"פ מגילה ח
ע"א
צרכת לא ע"א
ע"פ תענית יד ע"ב
צרכת כח ע"ב
ע' ירושלמי עיובין
פ"ח ה"ט
תורה אור
השלם
אפס פי לא
יהיה בך אציון פי
בך ברכה ה'
באריך אשר ה'
ל'היה נתן לך
נתלה לרשעה:
(ברבים סוה)